

Rapport 2011:1

Södervidinge kyrkogård

Ledningsdragning, fornlämning 27, Södervidinge, Skåne, 2010.

Bertil Helgesson

Rapport 2011:1

Södervidinge kyrkogård

Ledningsdragning, fornlämning 27, Södervidinge, Skåne, 2010.

Bertil Helgesson

Fornlämningsnr: 27
Södervidinge 28:1
Södervidinge socken
Kävlinge kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Box 406

20124 Malmö

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2011 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2011:1

Omslag: Ledningsschakt vid Södervidinge kyrka. Foto: Bertil Helgesson

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Undersökningen	7
Referenser	10
Administrativa uppgifter	11
Bilagor	13
Sydsvensk Arkeologi AB rapportserie 2011	17

Sammanfattning

Undersökningen föranleddes av indragning av vatten och avlopp till församlingslokal i Södervidinge kyrka. Sammanlagt grävdes ca 20 m schakt söder om kyrkan. På drygt 1 m djup, och under omrörda massor, konstaterades fyra nedgrävningar till gravar. Inga av dessa kom att påverkas av ledningsdragningen varför de läts ligga kvar. Det framkom inget vid undersökningen som närmare indikerar tidsställningen på gravarna.

Södervidinge 1773 med kyrkan markerad.

Inledning

I samband med indragning av vatten och avlopp i Södervidinge kyrka 2010 genomfördes en arkeologisk förundersökning i form av en övervakning av schaktningsarbetena. Arbetena föranledes av inredande av församlingslokal invändigt i kyrkan. Schaktningsarbetena var förlagda till kyrkogårdens gångar. Kyrkan i Södervidinge invigdes 1870 men har, enligt *Lunds stift i ord och bild*, föregåtts av en romansk kyrkobyggnad på samma plats. Detta styrks också av ovanstående karta från 1773 där kyrkan tycks ha samma placering som idag. Den äldre kyrkan skall ha bestått av långhus, kor, absid och påbörjat västtorn. Någon planritning eller annan exakt avbildning finns inte av den äldre kyrkan.

Undersökningen

Vid schaktningen för ledningarna grävdes ca 20 m schakt med en bredd av 0,7-1,2 m (Bilaga 1-4). Schaktet utgick från långhu-

Nedgrävningsskanterna för gravarna 1 och 2 avtecknade sig tydligt mot den gula sanden.

sets sydvästra hörn och löpte ca 12 m åt öster. Mitt för kyrkans södra ingång vek schaktet av åt söder och löpte ytterligare ca 7 m. Därefter trycktes ca 20 m av ledningen för att ansluta till ledningar i gatan söder om kyrkogården. Ledningsschaktet grävdes till ett djup av ca 1,0-1,2 m under befintlig markyta. De massor som bortgrävdes var starkt humösa och har varit genomgrävda vid åtskilliga tillfällen. I massorna fanns många efterdeponerade skelettdelar, och bitar av tegel och kalkbruk. Samtliga skelettdelar återbegravdes. Från massorna tillvaratogs en krukskärva av yngre svartgods som visar på medeltida aktiviteter. På flera ställen fanns också stora stenar men inga ingick i synbara konstruktioner. Steril botten bestående av gul sand kom på ett djup av ca 1,0-1,1 m. I den sterila botten konstaterades också ett par recenta nedgrävningar.

I ledningsschaktet kunde fyra nedgrävningar till gravar registreras (grav 1-4). Nivåer på gravarna lodades in från ovasidan på kyrkans sockel. Gravarna 1 och 2 blev synliga ca 1,9 m under ovankanten på kyrkans sockel eller ca 1,1 m under befintlig markyta. De framträdde tydligt i plan mot den gula sanden. Grav

1 låg alldeles invid kyrkans sydvägg och hade skadats i norra kanten när diket för kyrkans grundmur grävdes. Detta betyder att grav 1 är från tiden före den nya kyrkan. Grav 2 låg parallellt med grav 1 och på samma nivå, vilket borde innebära att de är från samma tid. Hur gamla de är kan dock inte avgöras. Grav 3 påträffades på ett djup av ca 2,0 m under kyrkans sockel och ca 4 m öster om gravarna 1 och 2. Graven var diffus i plan och var endast ca 0,02-0,04 m djup. Det som återstod och kunde registreras var, till stor del, den förmultnade kistans botten. Grav 4 var belägen 4 m söder om kyrkans sydportal och blev synlig på ett djup av ca 2,1 m under kyrkans sockel. Också denna kunde avtecknade sig tydligt mot den gula sanden. De ledningar som schaktet grävdes för kunde läggas ned utan att gravarna skadades, varför gravarna ej undersöktes utan endast registrerades i plan.

I gatan ca 25,0 m rakt söder om kyrkans sydportal grävdes en ca 1,5x1,5 m stor grop för anslutning av de tryckta ledningarna. Steril botten bestående av gul sand kom på ett djup av ca 1,2 m under markytan. De bortgrävda massorna bestod av jord, och stora stenar. Flera stenar var klivna med hjälp av borrarhål. Troligen har dessa stenar använts som utfyllnad vid förbättringar av vägen i förhållandevis modern tid. Inget av antikvariskt intresse kunde dokumenteras i detta schakt.

De gravar som påträffades låg alla på ungefär samma djup och minst en av gravarna var med säkerhet äldre än kyrkan, och blev dessutom skadad när densamma byggdes. Det är möjligt att många av de skelettresterna som påträffades sekundärt i schaktet härrör från gravar som förstördes när den nya kyrkan byggdes. Detta skulle då innebära att den nuvarande kyrkans södra mur ligger på en del av den äldre kyrkogården och att den gamla kyrkan följaktligen ligger längre norrut.

Kristianstad 2011-01-14

Bertil Helgesson

Referenser

Herrlin, G. (red.). 1947. *Lunds stift i ord och bild*. Stockholm.

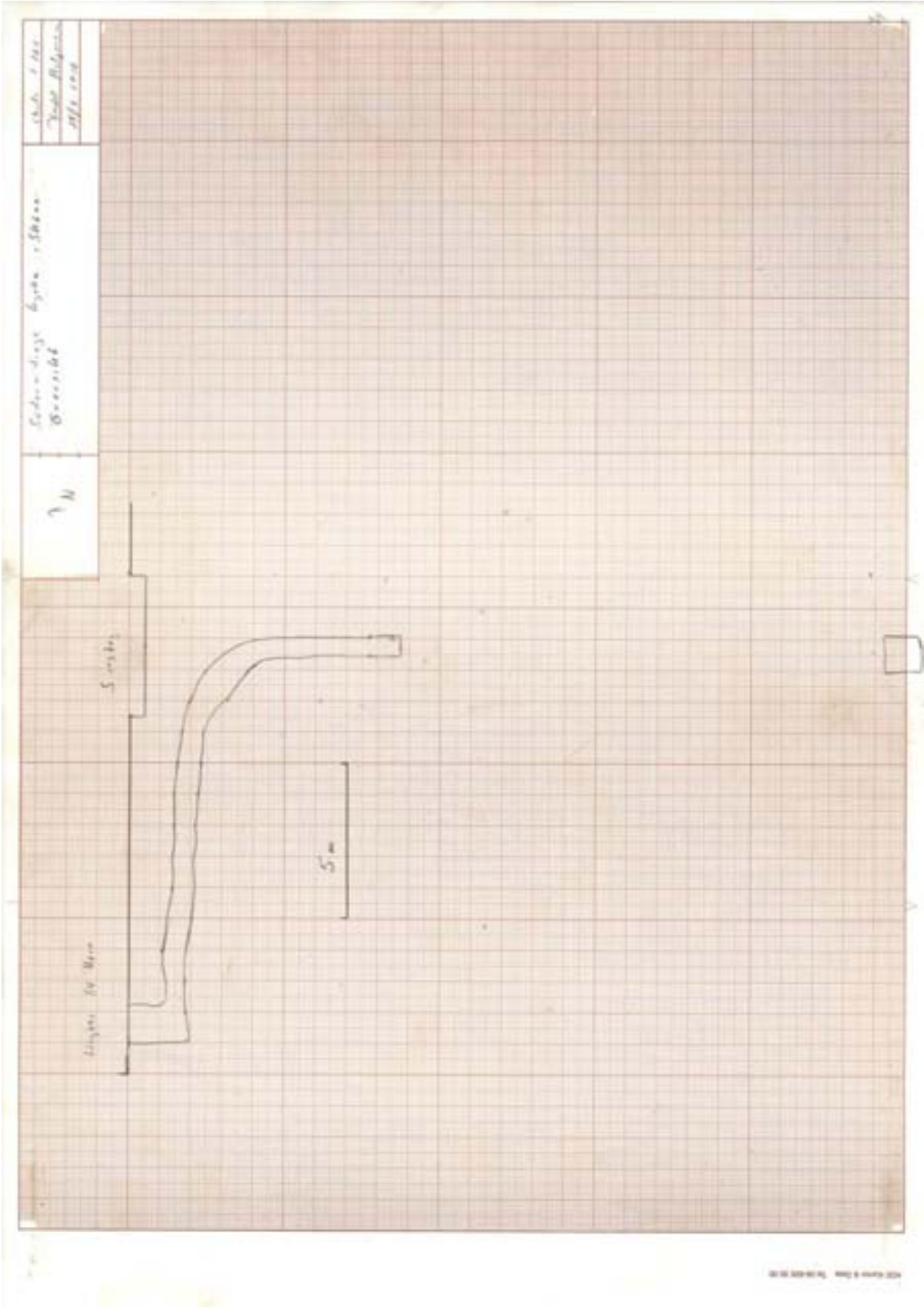
Lantmäteriet www.lantmateriet.se

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	100064
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-10056-10
Datum för beslut:	2010-07-09
Projektnummer:	100064
Län:	Skåne
Kommun:	Kävlinge
Socken:	Södervidinge
Fastighet:	Södervidinge 28:1 (kyrkogården)
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 2C 8g
Koordinatsystem:	RT 90 2,5 gon väst
X koordinat:	6.191.415.04
Y koordinat:	1.330.206.26
Höjdsystem:	M.ö.h.
M ö.h.	25,10
Fältarbetstid:	2010-08-16 - 2010-08-25
Antal arbetsdagar:	3
Antal arkeologtimmar:	18
Antal maskintimmar :	20
Exploateringsyta:	Ca. 14 m ²
Undersökt yta:	20 löpmeter schakt
Platschef:	Bertil Helgesson
Personal:	Bertil Helgesson
Uppdragsgivare:	Kävlinge församling
Tidigare undersökningar:	-
Dokumentationsmaterial:	Ritningar och foton, Regionmuseet Kristianstad
Kostnader:	SEK 22 400

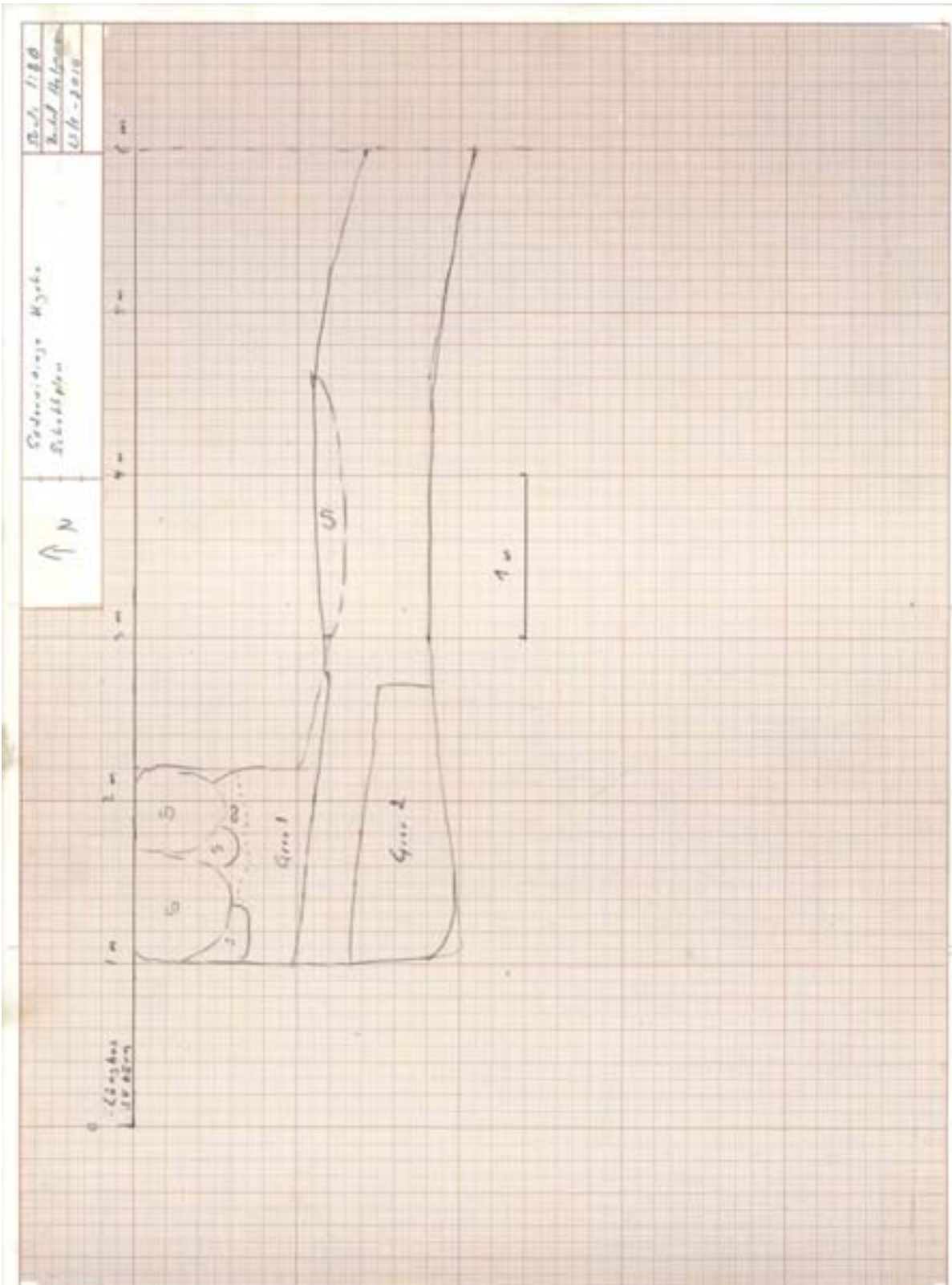

Bilagor

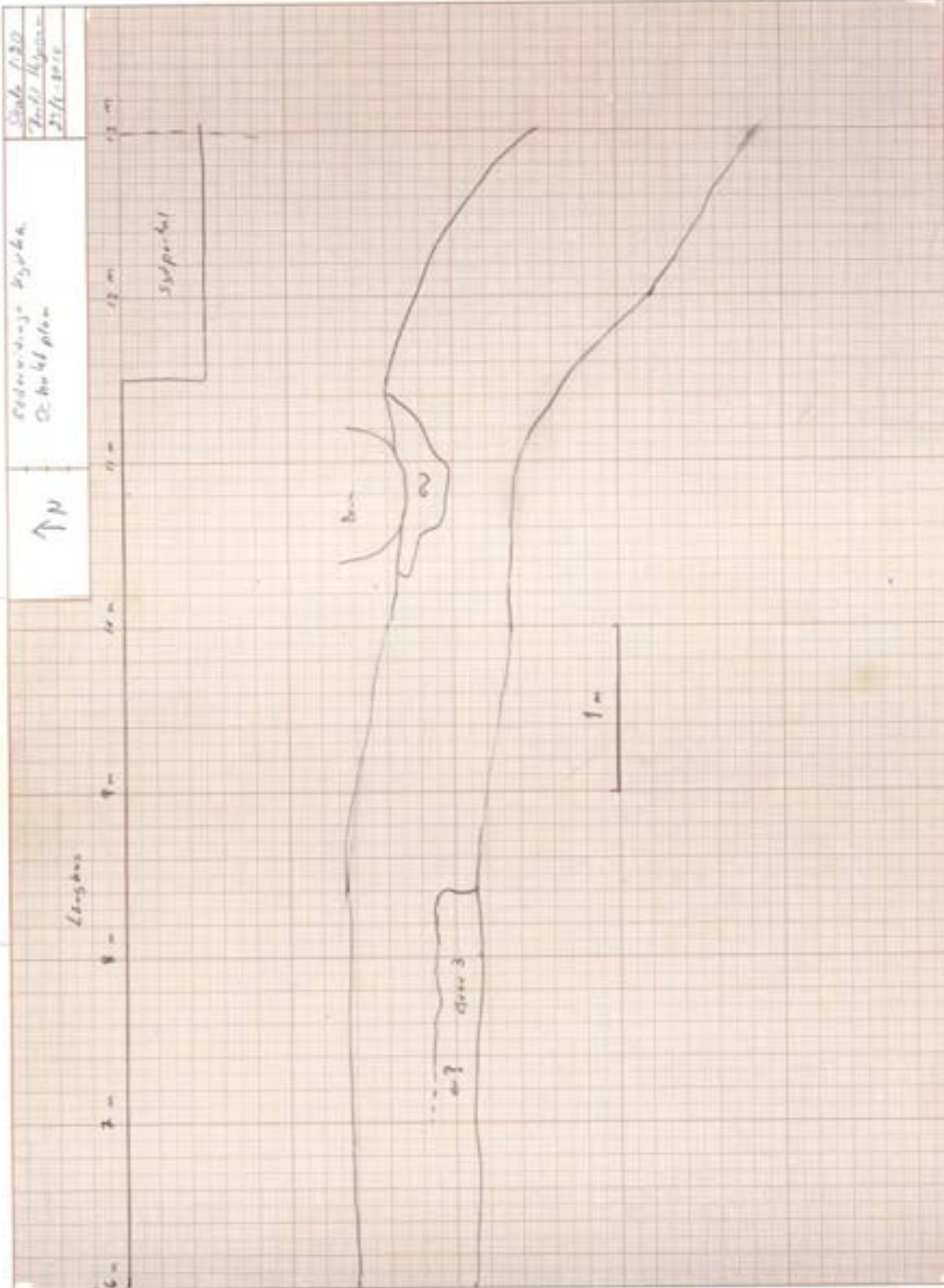
Bilaga 1. Översiktsplan

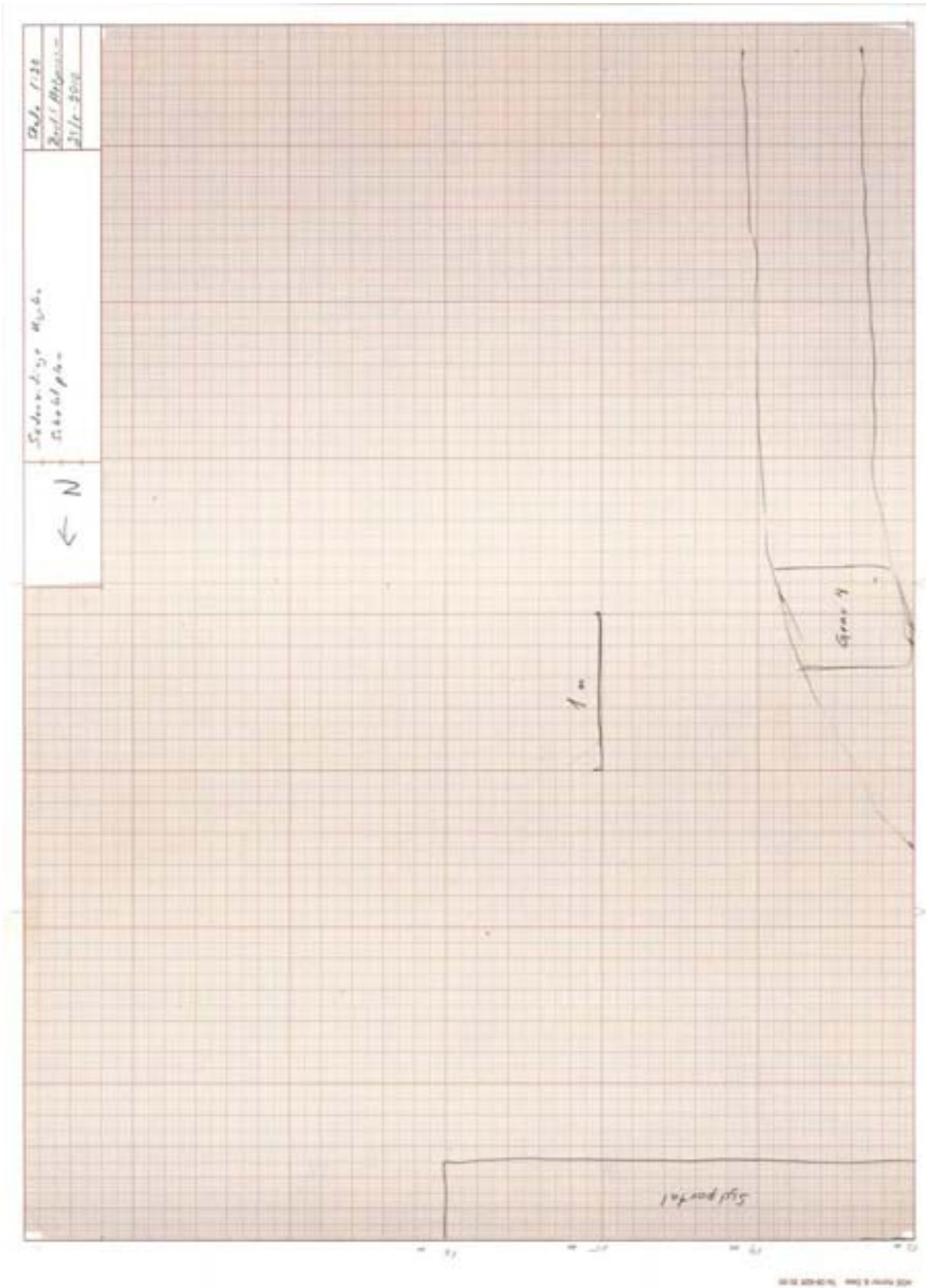

Bilaga 2. Schaktplan 1

Bilaga 3. Schachtplan 2

Bilaga 4. Schaktplan 3

Sydsvensk Arkeologi AB rapportserie 2011

1. Södervidinge kyrkogård - Södervidinge sn, FU 2010, Bertil Helgesson

